

2. 4. 2014

ID: 93983

Soudci, soudci, soudci

eFocus

Některé deníky si v posledním čase povšimly[1], že pět set z dnešních cca 2900 soudců bylo před Listopadem 1989 v KSČ. A většina z nich i soudilo, a leckteří z nich soudili i tzv. politické procesy.

Jde o fakt, kterým se dnešní ČR opravdu nemůže moc chlubit. Rozhodně neplatí skutečnost, že by museli soudit protože by to nikdo jiný nyní nemohl anebo nechtěl dělat.

Ba naopak. V současné době mají mladí právníci de facto zcela mizivou šanci, že se stanou soudci.

Jednoduše řečeno - místa v justici jsou v drtivé míře obsazena, a to patrně na mnoho dlouhých let do budoucna. Pro ilustraci v roce 2009 bylo jmenováno 39 nových soudců, v roce 2010 bylo jmenováno 88 nových soudců a v roce 2011 bylo jmenováno 38 nových soudců, v roce 2012 - 32 nových soudců.

Tento fakt vyvolává jisté sociálně-profesní napětí, které bude patrně rok od roku stoupat. Vždyť, kdo by byl rád celý život asistentem soudcem? Tedy mj. s nižším platem a společenskou prestiží. Je to demokratické a spravedlivé? Zmíněné rozladění stoupá při vědomí faktu, že v minulých, ne tak dávných, letech byla možnost stát se soudcem či státním zástupcem mnohem vyšší. Mnozí z nás si vzpomenou na slova již bohužel zesnulého ombudsmana a též bývalého ministra spravedlnosti Otakara Motejla, který vzpomínal na devadesátá léta, kdy muselo ministerstvo spravedlnosti - obrazně řečeno - chytat právníky na ulici, aby se vůbec naplnila tabulková místa soudců.

Navýšení počtu soudců je ekonomicky nemožné, nota bene máme jeden z nejvyšších počet soudců na počet obyvatel v EU, ne-li dokonce na světě. Další dlouholetým problémem v Česku je, že soudci, zde dělají práci, kterou v jiných zemích efektivněji odvádí obslužný personál.

Může být soudce členem politické strany?

Velmi vítám, že od roku 2010 máme, dle judikatury ÚS ČR, právo vědět, zda byl soudce či soudkyně v KSČ. Nejde zde o příliš velký zásah do jeho (jejího) soukromí? Stejně jako Ústavní soud mám za to, že pomyslný vpád občanské společnosti do minulosti justiční osoby je opodstatněn mimo jiné faktem, že v případě soudů jde nepochybně o mocenské orgány demokratického státu. To je přirozeně spojeno s tím, že profesní minulost soudce může souviset s realizací moci ve státě, tedy s jeho aktuálním rozhodováním. Podle zmíněného nálezu Ústavního soudu může někdejší členství v komunistické straně dosud ovlivňovat myšlení soudců. Vstup do KSČ býval mnohdy zárukou přímého provádění její politické vůle.

Předlistopadové členství soudce v KSČ může kupříkladu vydávat všanc pověst soudcovské nestrannosti a nezávislosti, ale samozřejmě vždy záleží na konkrétním případě. Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva stále označuje otázky spjaté s fungováním soudní moci za otázky obecného zájmu. Nikoliv tedy jen soukromého.

Pozor, nejen KSČ

Výše napsaným samozřejmě není automaticky myšleno, že bývalý komunistický soudce musí být nutně soudcem nekvalitním. A obráceně to nefunguje už vůbec.

Jsem přesvědčen, že informace o členství soudce v KSC v rámci zákona č. [106/1999 Sb.](#), o svobodném přístupu k informacím má být poskytována. Stejně tak si na druhé straně myslím, že dostupná by měla být rovněž i informace (což naše soudy prozatím neřešily), zda byl soudce členem třeba ODS, ČSSD, ANO či kdysi SPR-RSČ. Ani to totiž není dle mého názoru možné pokládat za nepřiměřený zásah do jejich soukromí.

Zajímavým faktem (a pro mnohé čtenáře překvapením) též je, že dnešní právní řád umožňuje aktivním soudcům souběžné členství v politické straně. Soudci naštěstí tohoto oprávnění většinou reálně nevyužívají. Nicméně neměla by být zahájena intenzivní diskuze i na toto téma? Proč např. zákon zakazuje členství ve zmíněných stranách cizincům ze zemí EU (s trvalým pobytem v ČR), ale umožňuje ho soudcům, kde by mohlo nastat ohrožení nezávislosti? Tomu vážně nerozumím.

Dnes zákon výslovně zakazuje členství v politických stranách jen ústavním soudcům. Docházím k závěru, že by zákaz měl být rozšířen i na všechny ostatní soudce v ČR.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
odborný asistent na PF MU v Brně
právník a publicista

---

[1] Srov. deník LN , 24.3.2014

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím](#)
- [Nová éra práce: České a slovenské firmy hledají funkční spolupráci lidí a AI. Klíčová je firemní kultura a důvěra](#)
- [Eversheds Sutherland posiluje M&A tým o Jiřího Moravce s praxí z USA](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #10: Proč bohatí lidé dělají fatální investiční chyby](#)
- [Klíčový pro střední a východní Evropu: Český bankovní sektor si udržuje stabilní a ziskovou pozici](#)
- [LEAGLE.ONE: Škola jako místo setkávání: Má být vzdělávání víc než jen předávání znalostí?](#)
- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou](#)

Dobíškovou

- V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem
- KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva
- LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává
- Diskuzní čtvrky nad trestním právem (online - živé vysílání) - 14.5.2026